

застереження, яке допускає застосування смертної кари у військовий час. Учасником Протоколу може стати будь-яка держава - учасник Міжнародного пакту про громадянські та політичні права.

Протокол №6 до Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [Європейська Конвенція про права людини] щодо скасування смертної кари, прийнята Радою Європи у 1982 році, передбачає скасування смертної кари у мирний час; держави - учасниці можуть зберегти смертну кару за злочини, скоєнні «під час війни або при невідворотній загрозі війни». Учасником Протоколу може стати будь-яка держава - учасник Європейської Конвенції про права людини.

Протокол №13 до Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [Європейська Конвенція про права людини] щодо скасування смертної кари за будь-яких обставин, прийнятий Радою Європи у 2002 році, передбачає скасування смертної кари за будь-яких обставин, зокрема, і у військовий час та при невідворотній загрозі війни. Учасником Протоколу може стати будь-яка держава - учасник Європейської конвенції про права людини.

Та найбільш визначною подією стало прийняття на 62-й сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй резолюції 62/149, що закликає до мораторію на виконання смертних вироків, продемонструвало, що більшість держав - членів ООН з усіх регіонів світу виступає за введення мораторію на виконання смертних вироків. На сьогодні, більш ніж 2/3 країн у світі скасовували смертну кару законодавчо або на практиці. Статистика є наступною:

- країни, що скасовували смертну кару за всі злочини: 96;
- країни, що скасовували смертну кару за всі злочини, окрім особливих обставин: 9;
- країни, що скасовували смертну кару на практиці: 34;

Всесвітня тенденція, щодо скасування смертної кари продовжує набирати обертів. Але ще й досі в деяких країнах продовжують вважати, що їм вдасться вирішити гострі соціальні та політичні проблеми, стративши декількох та навіть сотні в'язнів.

Багато людей у різних частинах планети досі не усвідомлюють, що смертна кара не робить суспільство більш захищеним, а лише робить його більш жорстоким та викликає почуття помсти!

Швейцарія і Україна: особливості організації місцевих референдумів в розрізі актуальних проблем застосування засобів безпосередньої демократії.

Скрибка І. - студент інституту історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: доцент кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат юридичних наук, доцент - **Губань Р.В.**

Референдум - це голосування громадян, за допомогою якого приймається рішення з питання державної ваги або місцевого самоврядування. Особливо розвинутим інститут референдуму є у Швейцарії, де він є дуже важливим засобом прийняття рішень в ключових сферах державного будівництва. В розділі Конституції Швейцарії «Федеральні органи влади» визначено, що «вищою законодавчою владою» у Швейцарській Конфедерації є народ, що виражає свою волю за допомогою всенародних голосувань-референдумів.

Звідси бере початок пряма демократія. На референдуми виносяться пропозиції щодо зміни і доповнення Конституції, прийняті парламентом закони, а також міжнародні договори та угоди, укладені урядом, та інші важливі питання. Як правило, швейцарці голосують чотири рази на рік (в одну з неділь березня, червня, вересня і грудня).

Право на ініціативу і референдум у Швейцарії - класичні засоби вираження прямої демократії. Вони дозволяють громадянину впливати на процес доповнення або зміни Конституції. Уряд надає народу підготовлені проекти законів. Якщо мова йде про зміну

Конституції або про вступ Швейцарії в яку-небудь міжнародну організацію, то проводиться обов'язкове голосування (обов'язковий референдум), і тоді відпадає необхідність у зборі підписів.

Референдуми Швейцарії зародилися в кантонах, які виступили першими проти урядів, що розглядають свободу як одну з привілеїв, а не споконвічне право будь-якого громадянина. На початку XIX століття в Швейцарії відбувся перший загальнонаціональний референдум, який був пов'язаний з прийняттям другої Конституції Гельветики від 25 травня 1802 р. Конституція 1874 р. чітко визначила роль референдумів у політичній системі країни. Швейцарці беруть участь у законотворчості та управлінні державою в ході обговорення широкого кола питань, висунутих на референдуми. З 1848 р. в Швейцарії пройшло дуже багато референдумів на федеральному рівні. З 521 референдумів, в 216 випадках предметом голосування була ревізія Конституції і, в 148 випадках прийняття законопроекту або схвалення будь-якого договору. З питань ревізії Конституції зміни приймалися в 156 випадках, а в 60 - відхилялися. До народної ініціативи в Швейцарії з кінця XIX століття вдавалися більше 200 разів.

Згідно з Конституцією Швейцарії від 18 квітня 1999 р. (яка також була прийнята на загальнонародному референдумі), 100 000 громадян Швейцарії можуть ініціювати повний перегляд Союзної Конституції. Питання зміни Союзної Конституції, вступу до організації колективної безпеки, а також в наднаціональні спільноти підлягають винесенню на обов'язковий референдум народу і кантонів. Крім того, на обов'язковий референдум народу і кантонів виносяться «оголошені терміновими союзні закони, які не мають конституційної підстави та строк дії яких перевищує один рік». Згідно з Конституцією країни, ці союзні закони протягом одного року після їх прийняття Союзними Зборами підлягають винесенню на голосування.

У країні існує і форма місцевого референдуму - факультативного. Особливості його проведення і коло питань які можуть бути винесені на його розгляд визначаються статтею 141 Конституції Швейцарії. Він скликається на вимогу 50 000 громадян або 8 кантонів. На таких референдумах розглядається питання прийняття союзних законів (також розглядаються оголошені терміновими союзні закони, термін дії яких перевищує один рік), федеральні рішення. Також на референдум можуть бути винесені міжнародно-правові договори, які є безстроковими і нерозривними і передбачають вступ до міжнародної організації; вводять багатосторонню уніфікацію права. № факультативний референдум парламентом можуть виноситися і інші міжнародно-правові договори. При такому референдумі для прийняття тих чи інших проектів необхідна згода більшості голосуючих.

При референдумі необхідна згода як більшості народу, так і кантонів (голос кантону - це результат народного голосування в даному кантоні; при цьому напівкантони (Обвальден, Нідвальден, Базель-Штадт, Базель-Ланд, Аппенцель-Ауссерроден, Аппенцель-Іннерроден) мають по половині голосу кантону).

В Україні також передбачена можливість проведення місцевого референдуму. Зокрема в статті 38 Конституції України сказано, що громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

В статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» дається визначення поняття місцевий референдум. Отож, згідно до цієї статті місцевий референдум - форма прийняття територіальною громадою рішень з питань, що належать до відання місцевого самоврядування, шляхом прямого голосування. Також положення щодо місцевого референдуму наявні у статті 7 цього закону. Там зафіксовано наступне: місцевий референдум є формою вирішення територіальною громадою питань місцевого значення шляхом прямого волевиявлення. Предметом місцевого референдуму може бути будь-яке питання, віднесене Конституцією України, цим та іншими законами до відання

місцевого самоврядування. На місцевий референдум не можуть бути винесені питання, віднесені законом до відання органів державної влади. Рішення, прийняті місцевим референдумом, є обов'язковими для виконання на відповідній території. Порядок призначення та проведення місцевого референдуму, а також перелік питань, що вирішуються виключно референдумом, визначаються законом про референдуми. Відповідно до пункту 18 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до компетенції сільських, селищних, міських рад належать питання прийняття рішення про проведення місцевого референдуму.

На даний момент в Україні не існує спеціального закону, де б було викладено в деталізованому вимірі процедуру і конкретизовану схему проведення такого референдуму. Ця прогалина потребує термінового заповнення. Вона утворилась в результаті втрати чинності Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» (від 06.11.2012). Натомість було прийнято Закон України «Про всеукраїнський референдум». Втім, він на відміну від попереднього, колом регулювання його є лише питання всеукраїнського референдуму, про місцеві в ньому не йдеться.

Отож, підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що Україні необхідно оновлювати законодавство, і чільне місце в цій царині має посісти питання врегулювання проведення місцевого референдуму. Причому на цьому шляху необхідно залучати досвід західноєвропейських законодавців, інтегрувати до власної системи права елементи провідних європейських держав. Приклад Швейцарії демонструє наскільки ефективним і корисним може бути механізм вирішення будь-яких державних справ шляхом референдуму.

Адміністративний примус як метод публічного адміністрування

Гладиш Л.С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук - **Химичук К.В.**

Управління суспільством, забезпечення громадської дисципліни та правопорядку здійснюється за допомогою активних засобів цілеспрямованого впливу на свідомість і поведінку людей, в якості цих засобів виступають і такий метод державної і громадської діяльності, як примус. Примус як метод державного управління, явище суспільне, оскільки він знаходить свій прояв у змісті зв'язків між учасниками конкретних суспільних відносин. У сучасному суспільстві примус тісно пов'язаний з державною владою і визначає якість цієї влади.

Державний примус застосовується на підставі переконання, у суворих рамках законності. Державний примус - це засіб захисту інтересів суспільства, вимушена реакція на неправомірні дії, примусова діяльність, яка регулюється правом [3, с. 736].

Необхідно розрізняти примус як специфічну діяльність органів державного управління і як один з методів управління. Перший з них застосовується в основному лише до тих, хто не виконує добровільно вимоги законодавства. Щодо примусу як методу управління, то його елементи є у всіх випадках, де використовується державна влада.

Адміністративний примус посідає важливе місце в правоохоронній системі нашої держави. За його допомогою міліція здійснює найважливіші правоохоронні функції. Застосування примусових заходів суворо регламентовано законом. Незаконне застосування примусових заходів є свавіллям. Адміністративно-правовий примус є одним із видів державно-правового примусу. Для нього характерні ті самі ознаки, зокрема, правозастосовна діяльність, спрямована на охорону правопорядку, реалізується в рамках охоронних правовідносин та ін. Поряд із цим адміністративно-правовий примус має особливості, що притаманні лише йому, а саме: регламентований нормами